



Onderzoek vervoersnoden en -wensen van personen met een beperking

Mobiliteitscongres 'Iedereen op weg' - 13 oktober 2014

An Neven, onderzoeker IMOB

Welk onderzoek?

- “Businessplan voor een gebiedsdekkend, complementair en geïntegreerd Vlaams toegankelijk vervoersysteem in Vlaanderen en het Brussels Hoofdstedelijk Gewest”



→ MARKTSTUDIE (IMOB, UHasselt)

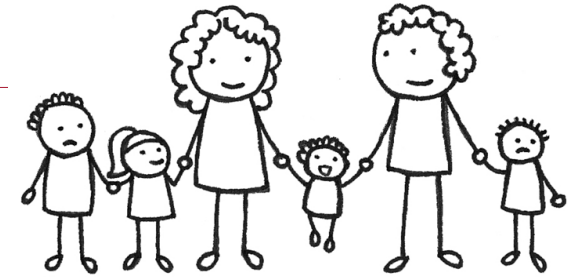
1. Huidige & toekomstige markt potentiële gebruikers aangepast vervoer
 - 2. Noden en wensen van personen met beperking in kaart brengen**
- Onderzoeksvragen
 - Welke problemen ervaren personen met een beperking (PMB) en ouderen om zich te verplaatsen?
 - Welke vervoerswijzen worden al dan niet gebruikt?
 - Welke wensen en noden hebben ze op vlak van vervoer?
 - Welke verwachtingen/wensen hebben ze op vlak van aangepast vervoer?

Respondenten van onderzoek

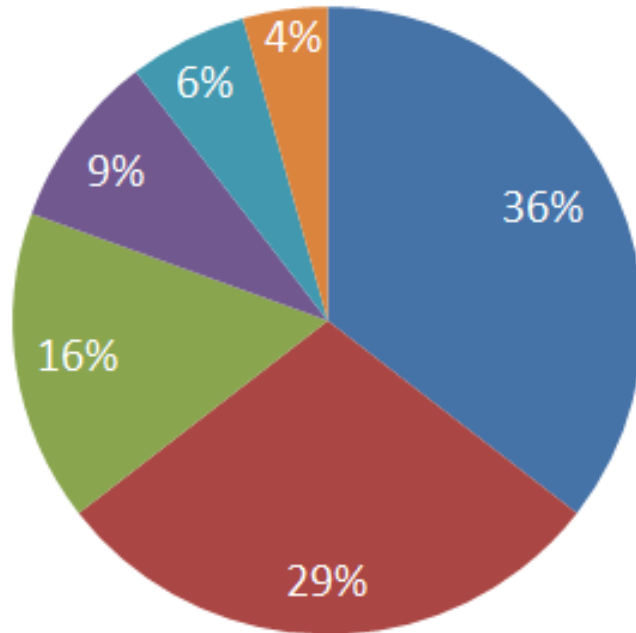
- Verspreiding vragenlijst → maximale variatie in:
 1. Verschillen in type & ernst van mobiliteitsbeperking
 2. Verschillen in (huidige) aanbod van aangepast vervoer
- Respons
 - Ingevuld door **344 personen**, 39.83 % mannen, 60.17 % vrouwen
 - Online, via papieren versie of telefonisch
 - Vooral personen met motorische beperking namen deel



Socio-demografische gegevens



- Gezinsamenstelling



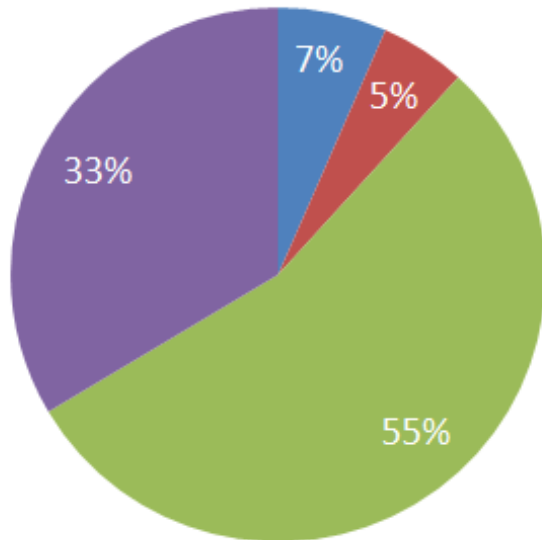
Aantal personen in gezin

- 1 persoon (ik woon alleen)
- 2 personen
- 3 personen
- 4 personen
- Meer dan 4 personen
- Ik woon in een voorziening

- 36% van respondenten **woont alleen**
 - Relatief grote groep: kunnen **geen beroep doen op gezinsleden** voor afleggen van verplaatsingen!

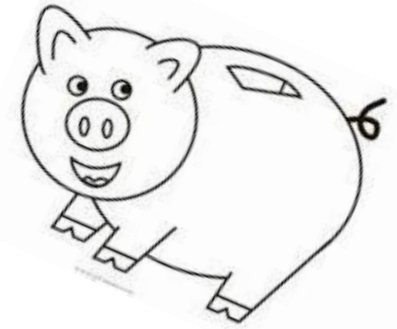
Socio-demografische gegevens

- Inkomen respondenten



Inkomensklasse

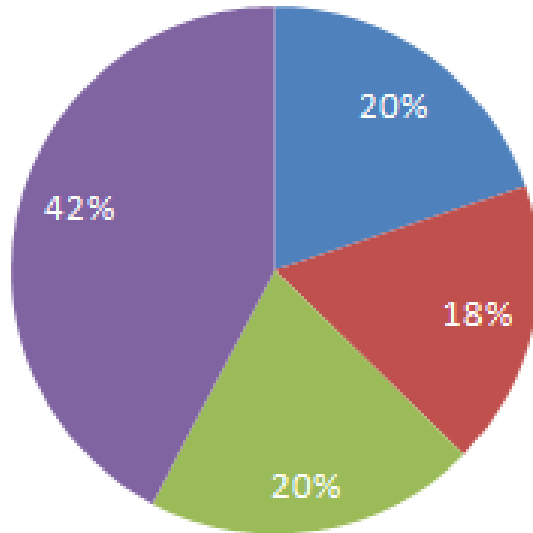
- Minder dan 1 x leefloon
- 1 x leefloon
- Meer dan 1 x leefloon maar minder dan 2 x leefloon
- Meer dan 2 x leefloon



- 67% van respondenten **verdiert minder dan 2x het leefloon**
 - Criterium om gebruik te mogen maken van diensten van MMC
- 12% van respondenten **inkomen lager dan of gelijk aan leefloon**
 - Personen met gezinsleden ten laste 21%

Socio-demografische gegevens

- Rijgeschiktheid & rijbewijsbezit



Rijbewijsbezit

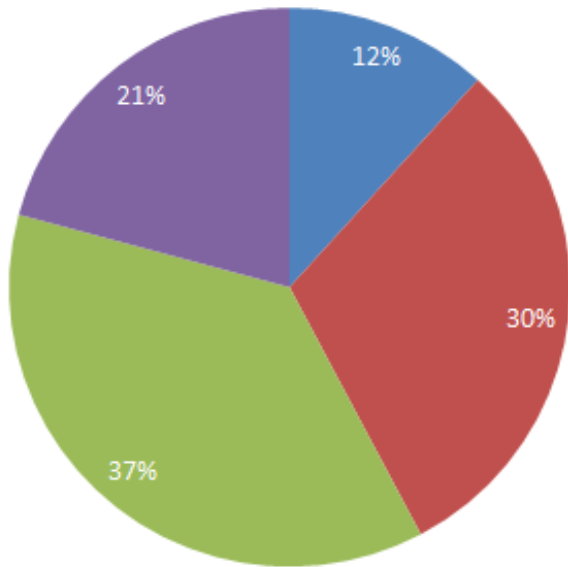
- Rijgeschikt zonder aanpassingen
- Rijgeschikt met aanpassingen
- Niet meer rijgeschikt, wel een rijbewijs
- Neen



- 42% van respondenten heeft **geen rijbewijs**, 20% is **niet meer rijgeschikt**
- 62% is voor **verplaatsingen met de auto afhankelijk van anderen**

Socio-demografische gegevens

- Woonplaats



Typologie woonplaats

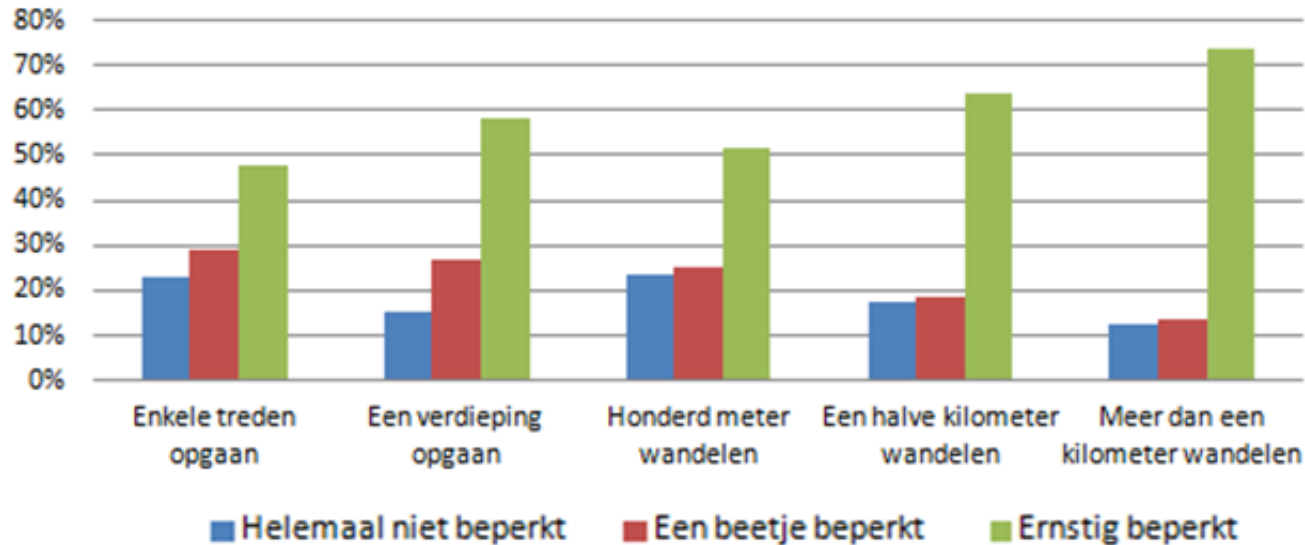
- Zeer landelijk
- Landelijk
- Verstedelijkt
- Zeer stedelijk



- 42% van respondenten woont in **landelijke tot zeer landelijke omgeving**
- Brengt **extra beperkingen** met zich mee
 - Voorzieningen gemiddeld verder weg gelegen
 - Meer vervoer over langere afstand noodzakelijk (met openbaar vervoer, auto, aangepast vervoer, ...)

Beperkingen bij activiteiten & verplaatsingen

- Mate van beperkt zijn bij stappen of trappen doen

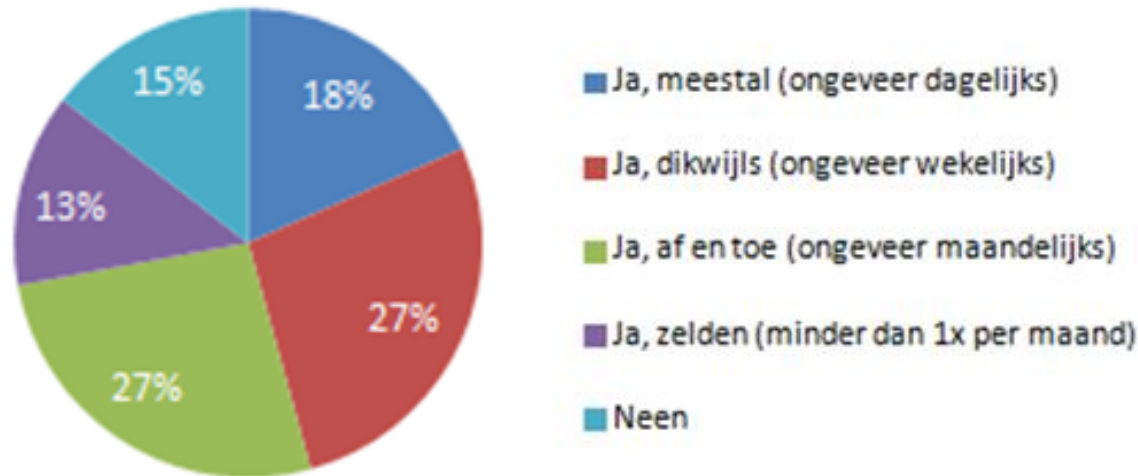


- Veel respondenten **ernstig beperkt** bij het afleggen van **kleine afstanden of trappen doen**
- Ongeveer 20% van respondenten wel in staat om 100 meter te wandelen maar niet om meer dan een kilometer te wandelen



Beperkingen bij activiteiten & verplaatsingen

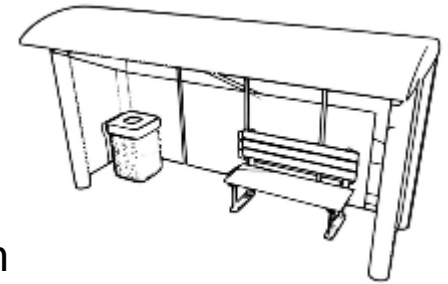
- Belemmering van de bereikbaarheid van een activiteit door beperkte vervoersmogelijkheden



- Veel respondenten belemmerd in de bereikbaarheid van activiteiten door beperkte vervoersmogelijkheden
- Ongeveer 72% van respondenten maandelijks belemmerd, 46% minimaal wekelijks en **18% zelfs dagelijks**

Beperkingen bij activiteiten & verplaatsingen

- Toegang tot openbaar vervoer



Decreet Basismobiliteit De Lijn

- Platteland: max. afstand tot dichtste halte = 750 m
- Stedelijk gebied: max. afstand tot dichtste halte = 500 m
- 89% van deelnemers heeft bushalte binnen de 1000 m van de woning

Maar ernstige beperkingen onder de respondenten bij:

- 100 meter wandelen → 52%
- 500 meter wandelen → 64%
- > 1000 meter wandelen → 74%

→ Het bereiken van de haltes is dus niet vanzelfsprekend!

Beperkingen bij activiteiten & verplaatsingen

- Gebruik van het openbaar vervoer

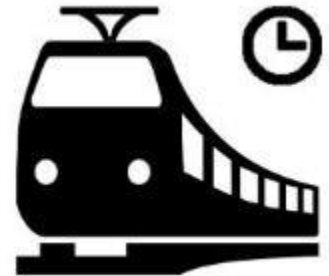
Moeilijkheden bij gebruik van bus

- 66% van respondenten met een rolstoel gebruikt bus nooit
- 30% gebruikt assistentie hiervoor
- 13% doet dit zelf maar ondervindt moeilijkheden



Moeilijkheden bij gebruik van trein

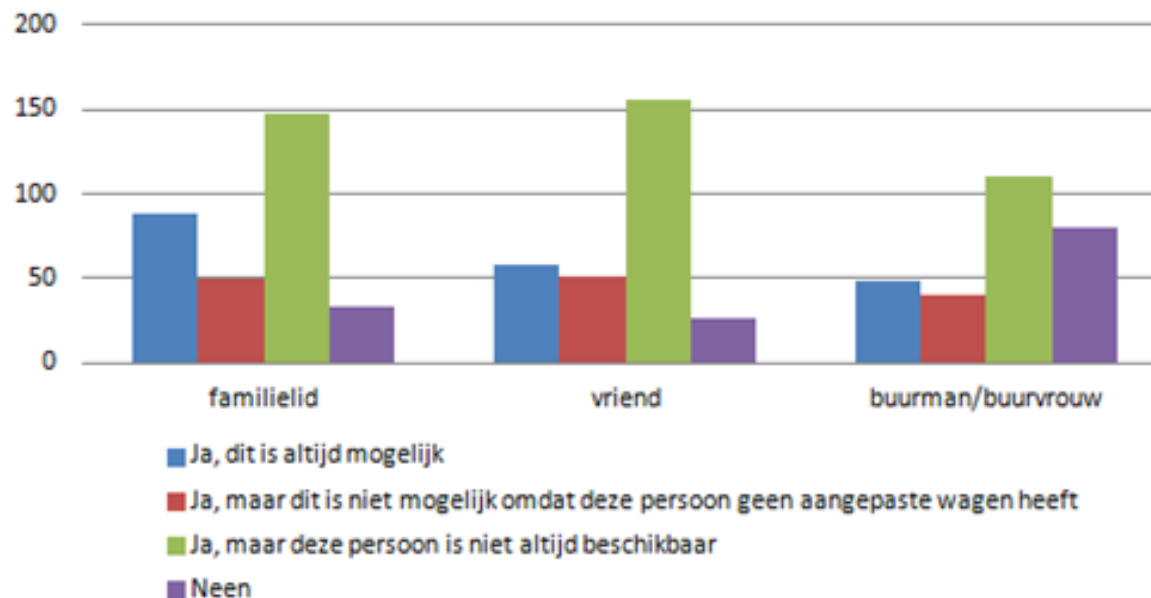
- 44% van repondenten met een rolstoel gebruikt de trein nooit
- 39% gebruikt assistentie hiervoor
- 16% doet dit zelf maar ondervindt moeilijkheden



→ Ook het gebruik van bus en trein is niet vanzelfsprekend!

Sociale netwerk

- Mogelijkheid om lift te krijgen



- Meeste respondenten hebben familie, vrienden en buren
 - **Bereidheid om te helpen met verplaatsingen** is groot, maar deze **hulp is niet altijd beschikbaar**
 - Niet altijd gewenst om beroep te moeten doen op anderen (**afhankelijkheid**)

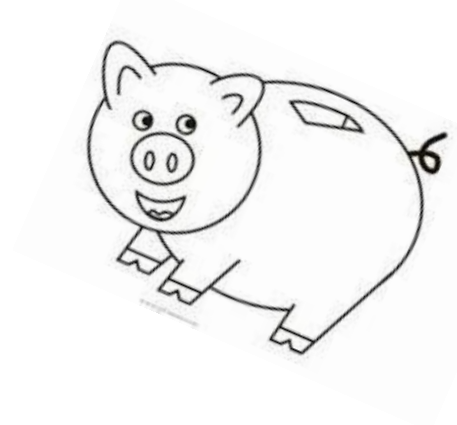
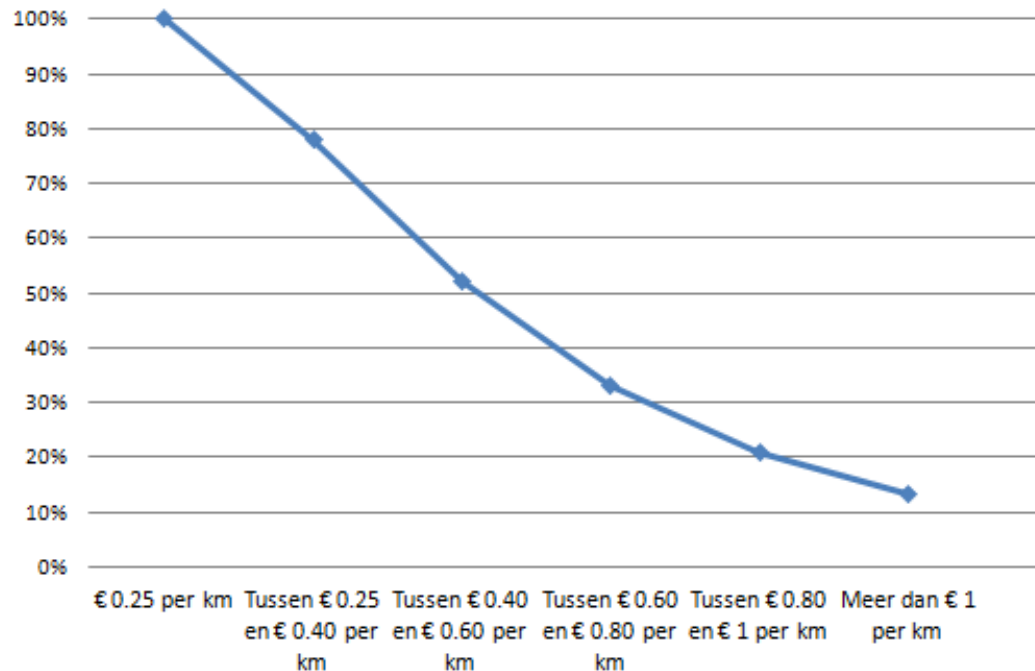


Voornaamste problemen tijdens verplaatsen

- **Fysieke of communicatieve drempels**
 - Fysieke beperkingen
 - Niet durven of kunnen nemen van OV omwille van ontoegankelijke info
- **Bereikbaarheid**, nl. afstand tot OV-halte
 - Afstanden tot halte vaak te hoog voor personen met een ernstige mobiliteitsbeperking
- Nood aan **persoonlijke begeleiding**
 - Begeleiders niet altijd beschikbaar en/of geen aangepaste voertuigen
- **Voraf reserveren van vervoer**
 - Gebrek aan flexibiliteit (bv. lange minimale reserveringstermijnen)

Wensen m.b.t. aangepast vervoer

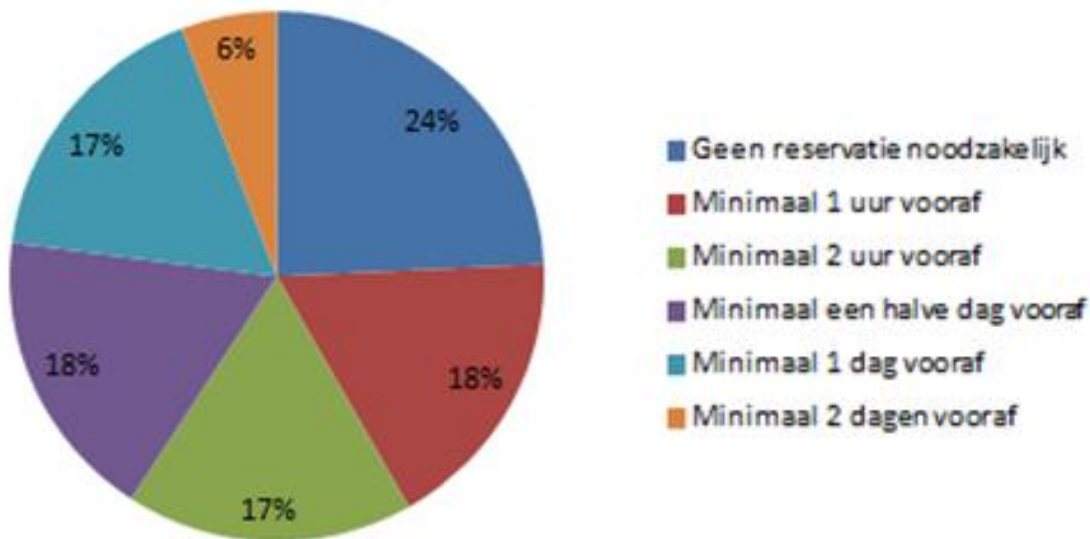
- Betalingsbereidheid



- De helft van de respondenten zou vanaf een kostprijs van € 0.40 tot € 0.60 **niet-dringende verplaatsingen niet meer uitvoeren**

Wensen m.b.t. aangepast vervoer

- Acceptabele minimale reserveringstermijn



- 60% van respondenten wilt maximaal 2 uur vooraf zijn vervoer reserveren: **flexibiliteit** is belangrijk
- 42% wilt onmiddellijk bij de reservatie het exacte ophaaltijdstip weten; 83% wilt minimaal 1 dag op voorhand het exacte ophaaltijdstip weten

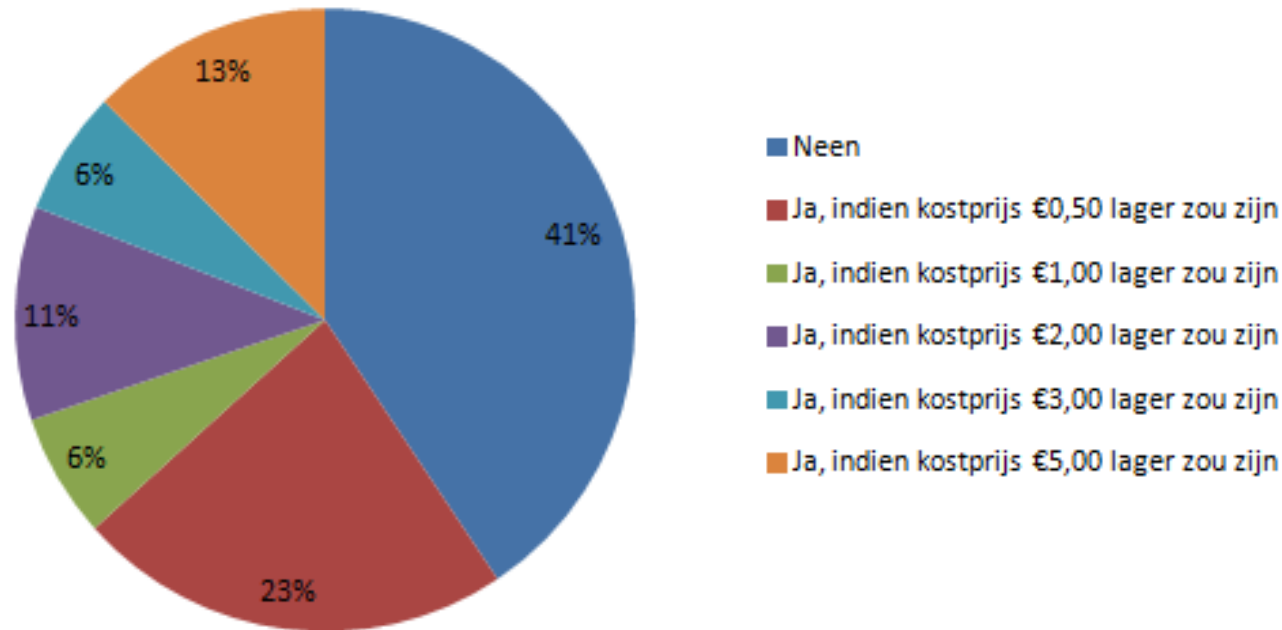
Wensen m.b.t. aangepast vervoer

- Acceptabele tijds marge voor inplannen van activiteiten
 - Activiteiten met **vast starttijdstip** (bv. werken of afspraak bij dokter)
 - Meer dan kwart is niet bereid tot kwartier speling op het gewenste tijdstip
 - Van alle respondenten die 1 uur marge onacceptabel vinden, is bijna de helft hiertoe wel bereid in ruil voor een lagere kostprijs
 - Activiteiten met **variabel starttijdstip** (bv. winkelen of recreatieve activiteit)
 - Bijna de helft van de respondenten is bereid tot minstens 1 uur speling op het gewenste tijdstip
 - Iets meer dan 40% zelfs bereid tot een marge van 2 uur in ruil voor een lagere kostprijs van het vervoer



Wensen m.b.t. aangepast vervoer

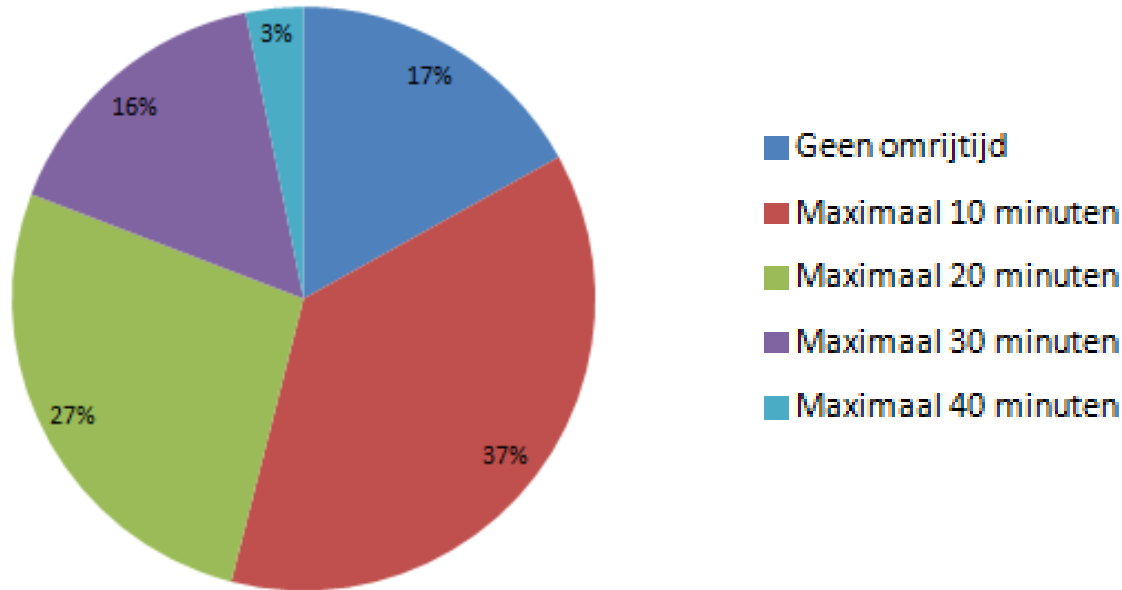
- Bereidheid tot reizen in de daluren



- De meerderheid van respondenten is **bereid om zich tijdens de daluren te verplaatsen** indien de kostprijs hierdoor goedkoper zou zijn

Wensen m.b.t. aangepast vervoer

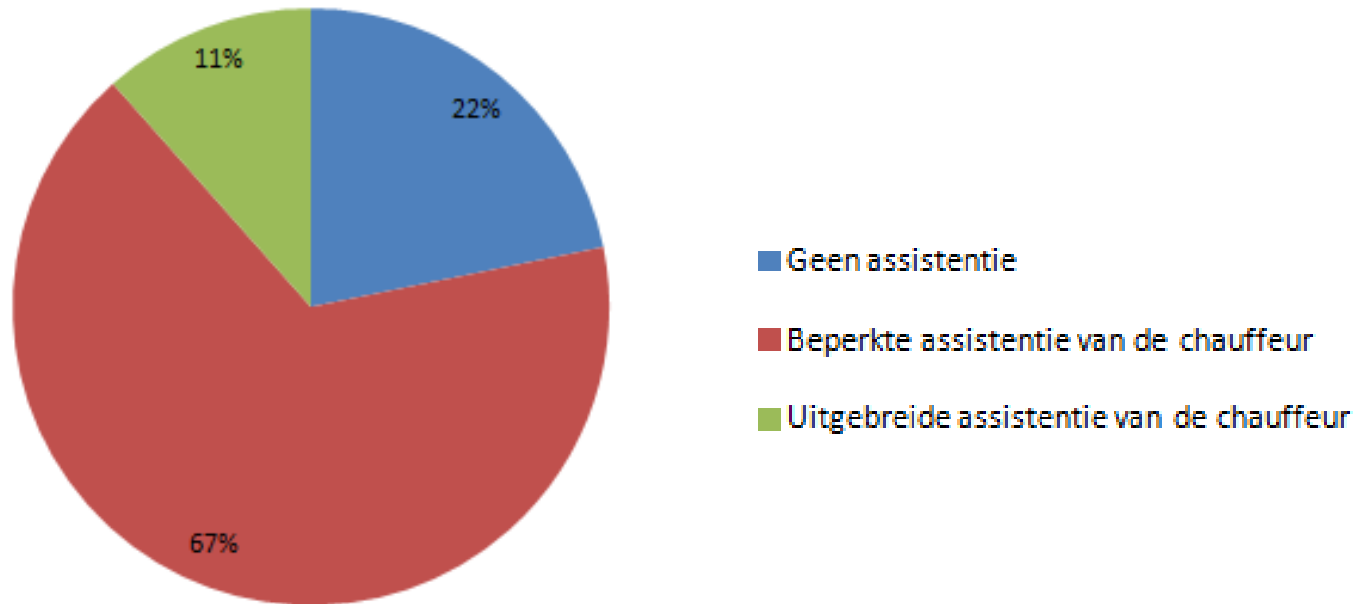
- Bereidheid tot langere reistijd



- Veel respondenten geven aan dat ze **fysiek niet in staat** zijn om (te) lang in een voertuig te zitten
- Slechts 1/5^{de} is bereid om meer dan 20 min te moeten omrijden

Wensen m.b.t. aangepast vervoer

- Verwachte mate van assistentie van de chauffeur



- Over het algemeen: **beperkte assistentie van de chauffeur** verwacht, nl. begeleiding van deur tot deur (o.a. hulp bij instappen en dergelijke)

Bedankt voor de aandacht!

An Neven

Onderzoeker IMOB (Universiteit Hasselt)

an.neven@uhasselt.be